

Qohelet

1.

I. PARTEA ÎNTÂI

Omul, în fața limitelor sale

¹ Cuvintele lui Qohelet, fiul lui David, rege în Ierusalim.

² Deșertăciunea deșertăciunilor – spune Qohelet –
deșertăciunea deșertăciunilor,
toate sunt deșertăciuni!

³ Ce folos are omul din toată truda lui
cu care trudește sub soare?

⁴ O generație trece, o generație vine,
dar pământul rămâne mereu.

⁵ Soarele răsare, soarele apune,
tânjește spre locul de unde va răsări.

⁶ Vântul merge spre sud și se întoarce spre nord,
se învârte și înconjoară

și se întoarce vântul pe circuitul său.

⁷ Toate râurile curg spre mare, și marea nu se umple:
spre locurile de unde râurile curg, acolo se întorc ca să curgă.

⁸ Toate lucrurile se frământă,
și niciun om nu poate să spună [de ce];
ochiul nu se satură să vadă
și urechea nu se umple cu ceea ce aude.

⁹ Ceea ce a fost va mai fi
și ceea ce s-a făcut se va mai face:
nu este nimic nou sub soare.

¹⁰ Ar putea fi un lucru despre care să se spună:
„Iată, acesta este nou!”,
dar el a fost deja în vremurile care au fost înaintea noastră.

¹¹ Nu este amintire despre cele care au fost mai înainte
și nici nu va fi amintire despre cele care vor fi la sfârșit
la cei care vor fi după.

Mărturisirea regelui Solomon

¹² Eu, Qohelet, am fost rege peste Israel, în Ierusalim.

¹³ Mi-am pus la inimă să caut și să cercetez cu înțelepciune tot ceea ce s-a făcut sub cer; aceasta este o îndeletnicire pe care a dat-

o Dumnezeu fiilor oamenilor ca să se chinuie cu ea.

¹⁴ Am văzut toate lucrările care s-au făcut sub soare și, iată, totul este deșertăciune și goană după vânt!

¹⁵ Ceea ce este strâmb nu se poate îndrepta

și ceea ce lipsește nu se poate număra.

¹⁶ Mi-am zis eu în inima mea: „Iată, eu am crescut și am adunat mai mult decât toți cei care au fost înaintea mea în Ierusalim și inima mea a văzut înmulțindu-se înțelepciunea și cunoașterea.

¹⁷ Mi-am pus la inimă să cunosc înțelepciunea și să cunosc prostia și nebunia. Dar recunosc că și acestea sunt goană după vânt.

¹⁸ Căci în multă înțelepciune este multă indignare,
și dacă se adaugă cunoaștere, se adaugă și chin.

2.

Căutarea binelui pentru om

¹ Mi-am spus inimii: „Hai, vreau să gust veselie și să văd bunăstarea!”. Dar și aceasta este deșertăciune.

² Am spus râsului: „Prostie!”

și veseliei: „Ce poate face aceasta?”.

³ Am decis în inima mea să-mi dau trupul vinului și inima să fie călăuzită cu înțelepciune ca să fie prinsă de nebunie până când voi putea vedea ce este bine pentru fiii oamenilor să facă sub ceruri în timpul zilelor vieții lor.

⁴ Am făcut lucrări mari: mi-am construit case și am plantat pentru mine.

⁵ Mi-am făcut grădini și livezi și am plantat în ele pomi pentru tot felul de fructe.

⁶ Mi-am făcut cisterne de apă ca să ud pădurea unde cresc pomii.

- ⁷ Mi-am cumpărat sclavi și sclave și am avut copii de casă; ba chiar am avut turme de vite și de oi mai multe decât toți cei care au fost înaintea mea în Ierusalim.
- ⁸ Mi-am adunat argint și aur și proprietăți de regi și de provincii. Mi-am procurat cântăreți și cântărețe – deliciul fiilor oamenilor – și multe concubine.
- ⁹ Am ajuns cel mai mare față de toți cei care au fost înaintea mea în Ierusalim, și înțelepciunea mea stătea înaintea mea.
- ¹⁰ Tot ce mi-au cerut ochii nu am ascuns de la ei; nu i-am refuzat inimii mele nicio veselie și inima mea s-a bucurat de tot chinul meu, căci aceasta este partea mea din tot chinul meu.
- ¹¹ Mi-am întors fața către toate lucrările pe care le-a făcut mâna mea și la toate trudele pe care m-am trudit să le fac. Iată, toate sunt deșertăciune și goană după vânt și nu este niciun folos sub soare.
- ¹² Și mi-am întors fața ca să văd înțelepciunea, prostia și nebunia. Ce [poate face] omul care vine după rege? Ceea ce deja au făcut [alții]!

Absurditatea vieții

- ¹³ Eu am văzut că este mai mult folos în înțelepciune decât în nebunie, mai mult folos în lumină decât în întuneric.
- ¹⁴ Cel înțelept are ochii în cap,
dar cel nesimțit umblă în întuneric.
Și eu am recunoscut că li se întâmplă tuturor aceeași soartă.
- ¹⁵ Mi-am zis eu în inimă: „Dacă mi se întâmplă și mie cum i se întâmplă celui nesimțit, atunci ce folos că am devenit înțelept și eu?”.
- ¹⁶ Căci nu este amintire veșnică a celui înțelept ca și a celui nesimțit: imediat, în zilele care vin, totul este uitat. Cum moare înțeleptul, așa moare și nesimțitul!
- ¹⁷ Am urât viața căci rea era asupra mea lucrarea pe care o făcusem sub soare: totul este deșertăciune și goană după vânt.

- ¹⁸ Am urât tot truda cu care m-am trudit sub soare și să-l las omului care va fi după mine.
- ¹⁹ Cine știe dacă va fi înțelept sau nebun? Dar el va lua în putere toată truda meu cu care m-am trudit și am devenit înțelept sub soare. Și aceasta este deșertăciune.
- ²⁰ Mi-am întors inima spre disperare din cauza întregii trude cu care m-am trudit sub soare.
- ²¹ Căci există câte un om care se trudește cu înțelepciune, cu știință și cu succes și om care nu se trudește și i se dă partea. Și aceasta este deșertăciune și rău mare.
- ²² Căci ce are omul în toată truda lui și în toată goana inimii lui cu care se trudește sub soare?
- ²³ Căci toate zilele sale sunt osteneală și inima lui nu se poate odihni din cauza indignării îndeletnicirii lui nici noaptea. Și aceasta este deșertăciune.
- ²⁴ Nu este bine pentru om decât să mănânce, să bea și sufletul lui să vadă binele din truda său. Și aceasta am văzut-o eu că este din mâna lui Dumnezeu.
- ²⁵ Căci cine mănâncă și cine se bucură în afară de mine?
- ²⁶ Căci omului care este bun în ochii lui, el îi dă înțelepciune, cunoaștere și bucurie, iar celui care păcătuiește îi dă ocupație ca să adune, să strângă și să-i dea celui care este bun înaintea lui Dumnezeu. Și aceasta este deșertăciune și goană după vânt.

3.

Orice lucru, la timpul lui

- ¹ Pentru toate există o vreme
și un timp, pentru toate cele plăcute sub ceruri.
- ² Este un timp pentru a se naște și un timp pentru a muri;

un timp pentru a planta și un timp pentru a smulge ce s-a plantat;

³ un timp pentru a ucide și un timp pentru a vindeca;

un timp pentru a dărâma și un timp pentru a construi;

⁴ un timp pentru a plânge și un timp pentru a râde;

un timp pentru a geme și un timp pentru a dansa;

⁵ un timp pentru a arunca pietre și un timp pentru a aduna pietre;

un timp pentru a îmbrățișa și un timp pentru a se îndepărta de îmbrățișare;

⁶ un timp pentru a căuta și un timp pentru a pierde,

un timp pentru a păstra și un timp pentru a arunca;

⁷ un timp pentru a rupe și un timp pentru a coase;

un timp pentru a tăcea și un timp pentru a vorbi.

⁸ un timp pentru a iubi și un timp pentru a urî;

un timp pentru luptă și un timp pentru pace.

Dumnezeu vrea să fie temut

⁹ Ce folos are cel care lucrează din tot ceea ce se trudește el?

¹⁰ Am văzut îndeletnicirea pe care Dumnezeu le-a dat-o fiilor oamenilor ca să se ocupe cu ea.

¹¹ Toate le-a făcut frumoase la timpul lor, ba chiar a pus veșnicia în inima [omului], chiar dacă omul nu poate să afle lucrarea pe care a făcut-o Dumnezeu de la început și până la sfârșit.

¹² Am recunoscut că nu este bine în ele decât să se bucure și să facă binele în viața lor.

¹³ Și omul care mănâncă și bea și vede ceea ce este bun în toată truda lui, și aceasta este darul lui Dumnezeu.

¹⁴ Am cunoscut că tot ceea ce face Dumnezeu este pentru totdeauna: nu este nimic de adăugat la el și nimic de scos din el. Dumnezeu a făcut pentru ca să se teamă de el.

¹⁵ Ceea ce s-a făcut s-a făcut deja și ceea ce a fost a fost deja. Dumnezeu caută ceea ce s-a urmărit.

¹⁶ Am mai văzut sub soare că în locul judecății era nelegiuirea
și în locul dreptății era vinovăția.

¹⁷ Mi-am zis în inimă:

„Dumnezeu îi va judeca pe cel drept și pe cel vinovat,
căci este un timp pentru ceea ce este plăcut
și pentru tot ceea ce este făcut acolo”.

¹⁸ Am zis în inimă: „Din cauza fiilor oamenilor
ca Dumnezeu să-i încerce și să vadă
că nu sunt decât animale”.

¹⁹ Soarta omului și soarta animalului este aceeași soartă;
cum moare unul, așa moare și celălalt:
este aceeași suflare pentru toți,
și omul nu are niciun avantaj față de animale,
căci totul este deșertăciune.

²⁰ Toate merg spre un singur loc:
toate sunt din țărână, toate se întorc în țărână.

²¹ Cine cunoaște suflarea fiilor oamenilor?

Oare urcă spre înălțimi?

Sau suflarea animalelor, oare coboară ea spre adâncul pământului?

²² Am văzut că nu este nimic mai bun pentru om
decât să se bucure de ceea ce face: aceasta este partea lui.
Căci cine-l va duce să vadă ceea ce va fi după el?

4.

Soarta celor oprimați

- ¹ M-am întors ca să văd toate oprimările care sunt făcute sub soare. Și iată, lacrimile celor oprimați și nu era nimeni care să-i mângâie. De partea celor care oprimbau era puterea și nu era nimeni care să-i mângâie.
- ² I-am lăudat pe cei morți, care muriseră deja, mai mult decât pe cei vii, care trăiesc încă.
- ³ Dar mai bine decât amândoi era cel care nu era încă, cel care nu a văzut lucrarea cea rea care s-a făcut sub soare.

Munca și riscurile ei

- ⁴ Am văzut toată truda și tot succesul lucrării care sunt [motiv] de gelozie a omului față de aproapele lui. Și aceasta este deșertăciune și goană după vânt.
- ⁵ Cel nesimțit își încrucișează mâinile
și-și mănâncă propria carne.
- ⁶ Mai bine o palmă plină, în odihnă,

decât amândoi pumnii plini cu chin și goană după vânt.

Singurătatea

⁷ M-am întors și am văzut o deșertăciune sub soare:

⁸ există unul singur și nu este un al doilea; nu are nici fiu, nici frate și nu este capăt pentru toată truda sa, ba chiar ochiul lui nu se satură de bogății: „Pentru cine mă chinui eu și-mi lipsesc sufletul de bunăstare?”. Și aceasta este deșertăciune și îndeletnicire rea.

⁹ Mai bine doi decât unul, căci au răsplată bună din truda lor.

¹⁰ Căci de cad, unul îl ridică pe tovarășul său. Dar vai de cel care este singur care cade și nu este un al doilea ca să-l ridice!

¹¹ Tot așa, dacă se culcă doi, se încălzesc [unul pe altul]. Dar pe cel singur cine-l va încălzi?

¹² Dacă este atacat unul, în doi pot să stea în fața lui și funia [împletită] în trei nu se rupe repede.

Puterea politică și riscurile ei

¹³ Mai bine un copil sărac și înțelept decât un rege bătrân și nesimțit care nu știe să se mai lase învățat.

¹⁴ Căci din temniță a ieșit ca să domnească, chiar dacă s-a născut necăjit în regatul lui.

¹⁵ I-am văzut pe toți cei vii care umblă sub soare împreună cu al doilea copil care [urma] să stea în locul lui.

¹⁶ Fără sfârșit era poporul pentru toți cei înaintea cărora era el. Dar cei care vin după nu se bucură de el. Căci chiar și aceasta este deșertăciune și goană după vânt.

Religia lui Qohelet: teama de Dumnezeu

¹⁷ Păzește-ți piciorul când mergi în casa lui Dumnezeu și apropie-te ca să asculți mai degrabă decât să dai celor nesimțiți jertfa, căci ei nu știu că fac rău.

5.

¹ Nu te pripi cu gura ta și inima ta să nu se grăbească să scoată vreun cuvânt înaintea lui Dumnezeu, căci Dumnezeu este în ceruri, iar tu ești pe pământ; de aceea să fie puține cuvintele tale!

² Căci visul vine din mulțimea ocupațiilor și glasul celui nesimțit, din mulțimea cuvintelor.

³ Când faci un vot lui Dumnezeu, nu întârzia să-l împlinești, căci lui nu-i place de cei nesimțiți. Votul făcut împlinește-l!

⁴ Mai bine să nu faci vot, decât să faci vot și să nu-l împlinești!

⁵ Nu pune gura ta să facă să păcătuiască trupul tău și nu spune înaintea mesagerului: „A fost o eroare”! De ce să se mânie Dumnezeu din cauza vocii tale și să distrugă lucrarea mâinilor tale?

⁶ Căci când se înmulțesc visele și deșertăciunile și când sunt multe cuvintele, tu teme-te de Dumnezeu!

⁷ Când vezi oprimarea celui necăjit și jefuirea judecății și a dreptății în provincie, nu te uimi de ceea ce [pare] plăcut, căci unul mai înalt decât cel înalt veghează și există mai înalți peste ei.

⁸ Folosul pământului este pentru toți: regele este slujit de câmpie.

Bogăția și riscurile ei

- ⁹ Cine iubește argintul nu se satură de argint și cine iubește averea nu-i va ajunge. Și aceasta este o deșertăciune.
- ¹⁰ Când se înmulțesc bunurile, se înmulțesc și cei care le mănâncă. Și ce câștig pentru stăpânul lor decât că le vede cu ochii săi!
- ¹¹ Dulce este somnul celui care muncește, fie că mănâncă puțin, fie mult. Dar săturarea celui bogat nu-l lasă să se odihnească în somnul lui.
- ¹² Am văzut o slăbiciune sub soare: bogăție păzită pentru stăpânul ei spre răul lui.
- ¹³ Îi pierе bogăția din cauza unei îndeletniciri rele. Dacă dă naștere unui fiu, nu [rămâne] nimic în mâna lui.
- ¹⁴ Cum a ieșit gol din sânul mamei sale, așa se întoarce să meargă cum a venit. Nimic nu ia din truda sa ca să ducă cu mâna lui.
- ¹⁵ Și aceasta este o mare slăbiciune: exact cum a venit, așa se duce. Și ce folos are el că s-a chinuit în vânt?
- ¹⁶ Ba chiar, în toate zilele lui a mâncat în întuneric, i s-a înmulțit indignarea, slăbiciunea și furia.
- ¹⁷ Iată ce am văzut că este bine și frumos: ca [omul] să mănânce și să bea și să vadă binele în toată truda sa cu care se trudește sub soare în toate zilele vieții lui pe care i le-a dat Dumnezeu, pentru că aceasta este partea lui.
- ¹⁸ Dar dacă vreunui om, i-a dat Dumnezeu bogăție și avere și să aibă putere să mănânce din ele ca să-și ia partea și să se bucure în chinul său, și aceasta este darul lui Dumnezeu.
- ¹⁹ Căci nu-și mai amintește de mulțimea zilelor vieții sale, pentru că Dumnezeu i-a răspuns în bucuria inimii lui.

6.

- ¹ Este un rău, pe care l-am văzut sub soare, și care era mare asupra oamenilor.
- ² Este un om căruia Dumnezeu i-a dat bogăție, avere și glorie și nu-i lipsea nimic din tot ceea ce sufletul său își dorea, dar Dumnezeu nu i-a dat putere să mănânce din ele, ci un străin le mănâncă, și aceasta este deșertăciune și o mare slăbiciune.

Lungimea vieții și decepțiile ei

- ³ Dacă unui om i se nasc o sută [de fii] și dacă trăiește mulți ani – oricât de multe ar fi zilele anilor săi – dar sufletul lui nu se satură de bunuri și nici nu are un mormânt, am zis: e mai bine pentru un avorton decât pentru el.
- ⁴ Căci acesta vine în deșertăciune și se duce în întuneric, iar numele lui este acoperit de întuneric.
- ⁵ El nu a văzut nici soarele și nu l-a cunoscut, și totuși odihna lui este mai mare decât a acestuia.
- ⁶ Chiar dacă ar avea de două ori câte o mie de ani și nu ar vedea binele, oare nu merge în același loc cu toți?

Omul rămâne nesatisfăcut

- ⁷ Toată truda omului este pentru gura lui, și totuși sufletul lui nu se satură.
- ⁸ Ce avantaj are înțeleptul față de nesimțit? Și ce-i [folosește] celui umil să știe că merge înaintea celor vii?
- ⁹ Mai bine să vezi cu ochii decât să ai un suflet frământat. Și aceasta este deșertăciune și goană după vânt.
- ¹⁰ Ceea ce este deja i s-a pus numele și este cunoscut ceea ce este omul: el nu poate să se judece cu cel care este mai puternic decât el.
- ¹¹ Căci sunt lucruri multe care măresc deșertăciunea: ce avantaj are omul?
- ¹² Cine știe ce este bine pentru om în viață; în timpul zilelor vieții lui deșarte el este făcut ca o umbră. Cine poate să-i facă cunoscut omului ce va fi după el sub soare?

II. PARTEA A DOUA

Relativitatea lucrurilor

¹ Mai bun este numele decât untdelemnul cel bun
și ziua morții, decât ziua nașterii.

² Mai bine să mergi la o casă de jale
decât să mergi la o casă de ospete,
căci ea este sfârșitul fiecărui om,
și cel viu pune la inimă.

³ Mai bună indignarea decât râsul
și prin întristarea feței se îmbunătățește inima.

⁴ Inima celor înțelepți este în casa de jale,
dar inima celor nesimțiți este în casa de veselie.

⁵ Mai bine să ascuți reproșul înțeleptului
decât ca omul să asculte cântecul celor nesimțiți.

⁶ Căci ca trosnetul spinilor sub oală,
așa este râsul celor nesimțiți:
și aceasta este deșertăciune.

⁷ Cel care oprimă poate să-l prostească pe cel înțelept

și darul poate să facă să piară inima.

⁸ Mai bine sfârșitul lucrului decât începutul său,
mai bine cel larg la inimă decât cel semeț la suflet.

⁹ Nu te pripi să te indignezi în duhul tău căci indignarea se odihnește în pieptul celor nesimțiți.

¹⁰ Nu spune: „Cum de zilele dinainte erau mai bune decât acestea?”, pentru că nu din înțelepciune întrebi despre aceasta!

¹¹ E bună înțelepciunea împreună cu moștenirea: este un avantaj pentru cei care văd soarele.

¹² [E bine] la umbra înțelepciunii și [e bine] la umbra argintului, dar cunoașterea este un avantaj și înțelepciunea îl face să trăiască pe cel care o posedă.

¹³ Vezi lucrarea lui Dumnezeu, căci cine poate îndrepta ceea ce el a făcut strâmb?

¹⁴ În ziua cea bună, fii bun, și în ziua cea rea teme-te! Căci și pe aceasta a făcut-o Dumnezeu pentru ca omul să nu afle nimic despre ceea ce va fi după el.

Dreptatea și înțelepciunea

¹⁵ Am văzut totul în zilele deșertăciunii mele: există cel drept care pierе în dreptatea lui și există cel rău care își prelungește [zilele] în răutatea lui.

¹⁶ Nu fi mult prea drept și nici nu deveni prea înțelept:
de ce vrei să te ruinezi?

¹⁷ Dar nu fi nici rău peste măsură și nu fi nici nebun!
De ce să mori când nu este timpul tău?

¹⁸ Este bine să te ții de aceasta dar nu-ți retrage mâna nici de la cealaltă! Căci cel care se teme de Dumnezeu iese din toate.

- ¹⁹ Înțelepciunea îl întărește pe cel înțelept mai mult decât zece guvernatori care sunt în cetate.
- ²⁰ Căci nu este pe pământ niciun om drept care să facă binele și să nu păcătuiască.
- ²¹ Nu pune la inimă nici toate vorbele care se vorbesc ca să nu-l auzi pe slujitorul tău blestemându-te!
- ²² Căci inima ta știe că de multe ori și tu i-ai blestemat pe alții.

Înțelepciunea este de negăsit la bărbat și la femeie

- ²³ Pe toate acestea le-am încercat cu înțelepciune. Și am zis: „Vreau să fiu înțelept”, dar ea era departe de mine.
- ²⁴ Era mai departe decât fusese și mai adâncă decât adâncul: cine va putea să o găsească?
- ²⁵ Mi-am întors inima să cunosc, să cercetez și să caut înțelepciunea și rațiunea lucrurilor cunoscând nelegiuirea nesimțirii și nebunia prostiei.
- ²⁶ Am aflat că mai amară decât moartea este femeia a cărei inimă este un laț și o capcană și ale cărei mâini sunt niște funii; cel bun înaintea lui Dumnezeu scapă de ea, dar păcătosul este prins de ea.
- ²⁷ Vezi, am găsit – spune Qohelet – și una și alta, [căutând] să aflu rațiunea lucrurilor.
- ²⁸ Ceea ce încă sufletul meu caută, nu am găsit.

Un om dintr-o mie, am găsit,
dar o femeie din toate, n-am găsit.

²⁹ Vezi, numai aceasta am aflat:
Dumnezeu l-a făcut pe om drept,
dar mulți dintre ei caută complicațiile.

Înțeleptul, în fața puterii

¹ Cine este ca înțeleptul și cine cunoaște interpretarea lucrurilor?

Înțelepciunea omului îi luminează fața

și încruntarea feței i-o schimbă!

² Eu [zic]: „Observă porunca regelui din cauza jurământului lui Dumnezeu!

³ Nu te pripă să pleci din fața lui și nu sta într-un lucru rău, căci el face ceea ce-i place!

⁴ Deoarece cuvântul regelui are putere și cine i-ar putea spune: „Ce faci?”.

Cel drept nu cunoaște ora judecării

⁵ Cel care observă porunca nu va cunoaște lucrul rău, iar timpul judecării este cunoscut de inima celui înțelept.

⁶ Căci pentru orice lucru plăcut este un timp și o judecată, iar răutatea omului este mare asupra lui.

⁷ Căci el nu cunoaște ceea ce va fi. Cine ar putea să-i facă cunoscut ce va fi?

⁸ Nu este niciun om ca să aibă putere asupra duhului său să-și țină suflarea; nu este cine să aibă putere asupra zilei morții și nu este cine să trimită în război. Nelegiuirea nu-l va scăpa pe cel care o săvârșeste.

⁹ Toate acestea le-am văzut și am pus la inimă tot ceea ce s-a făcut sub soare. Este un timp când omul are putere asupra omului ca să-i facă rău.

Bucuria este posibilă, chiar dacă lipsește răsplata

¹⁰ Astfel, i-am văzut pe cei vinovați îngropați și s-au dus. Au mers din locul sfânt și au fost uitați în cetatea în care au făcut [lucruri] corecte. Și aceasta este o deșertăciune.

¹¹ Pentru că nu face repede un decret împotriva unei lucrări rele, de aceea inima fiilor oamenilor este plină [de dorința] de a face rău.

¹² Cel păcătos face răul de o sută [de ori] și-l lungește [zilele]. Totuși, eu știu că este bine pentru cei care se tem de Dumnezeu că se tem de el.

¹³ Dar nu este bine pentru cel vinovat și nu-l lungește zilele ca o umbră, pentru că nu se teme de fața lui Dumnezeu.

¹⁴ Există o deșertăciune care se face pe pământ: sunt drepti care sunt loviți ca pentru lucrarea celor vinovați și sunt vinovați care sunt loviți ca pentru lucrarea celor drepti. Și am zis că și aceasta este deșertăciune.

¹⁵ Am lăudat veselia pentru că nu este bine pentru om sub soare decât să mănânce, să bea și să se veselească; aceasta va rămâne cu el în truda sa în zilele vieții sale pe care i le dă Dumnezeu sub soare.

Înțelepciunea se recunoaște falimentară

¹⁶ Când mi-am pus la inimă să cunosc înțelepciunea și să văd îndeletnicirea care se face pe pământ și că nici ziua și nici noaptea ochii [omului] nu văd somnul,

¹⁷ am văzut că toată lucrarea este a lui Dumnezeu și că omul nu poate să afle lucrarea care se face sub soare. Oricât s-ar chinui omul să caute, nu găsește, și chiar dacă cel înțelept ar spune că știe, tot nu poate să găsească.

Acceași soartă pentru toți

¹ Mi-am pus la inimă toate aceste lucruri ca să clarific toate cum că cei drepti, cei înțelepți și faptele lor sunt în mâna lui Dumnezeu, că omul nu cunoaște nici iubirea, nici ura, chiar dacă toate sunt înaintea lui.

² Toate sunt [la fel] pentru toți:

este o singură soartă pentru cel drept și pentru cel vinovat,
pentru cel bun, pentru cel pur și pentru cel impur,
pentru cel care aduce jertfă și pentru cel care nu aduce jertfă,
cum este cel bun, așa este cel păcătos,
cum este cel care jură, așa este și cel care se teme să jure.

³ Acest rău este în tot ceea ce se face sub soare, căci este o singură soartă pentru toți. Ba chiar inima fiilor oamenilor este plină de răutate și prostia este în inimile lor în timpul vieții lor, și după ea [se duc] la moarte.

⁴ Pentru cel care este tovarăș cu cei vii, mai este o speranță, căci este mai bun un câine viu decât un leu mort.

⁵ Cei vii știu că vor muri, dar cei morți nu știu nimic. Nu mai este pentru ei niciun profit, căci amintirea lor a fost uitată.

⁶ Și iubirea lor, și ura lor, și gelozia lor au pierit deja; nu mai este pentru ei parte în veci în tot ceea ce se face sub soare.

Bucuria pentru viață, ca dar al lui Dumnezeu

⁷ Mergi, mănâncă-ți pâinea cu bucurie
și bea-ți vinul cu inimă bună,

căci i-a plăcut deja lui Dumnezeu lucrarea ta!

⁸ În orice timp, să fie hainele tale albe și să nu lipsească untdelemnul de pe capul tău!

⁹ Vezi-ți de viață împreună cu soția ta pe care o iubești în toate zilele vieții tale deșarte care ți s-au dat sub soare. În toate zilele deșertăciunii tale, aceasta este partea ta între cei vii și în truda ta cu care te trudești sub soare.

¹⁰ Tot ce găsește mâna ta să facă, fă cu puterea ta! Căci nu este lucrare, rațiune a lucrurilor, cunoaștere și înțelepciune în locuința morților, înspre care tu mergi.

Situații neprevăzute

¹¹ M-am întors și am văzut sub soare că alergarea nu este pentru cei iuți, războiul nu este pentru cei viteji, pâinea nu este pentru cei înțelepți, bogăția nu este pentru cei pricepuți și harul nu este pentru cei care cunosc, căci este un timp și o șansă care li se întâmplă tuturor.

¹² Căci omul nu-și cunoaște timpul, ca peștii care sunt prinși în plasa cea rea și ca păsările care sunt prinse în laț. Ca ei sunt surprinși fiii oamenilor la timpul cel rău care cade asupra lor pe neașteptate.

Înțelepciunea necunoscută

¹³ Am mai văzut o înțelepciune sub soare și era mare pentru mine.

¹⁴ Era o mică cetate, cu puțini oameni în ea; și a venit asupra ei un rege mare, a înconjurat-o și a construit împotriva ei întărituri mari.

¹⁵ Dar se afla în ea un om sărac și înțelept care a scăpat cetatea aceea prin înțelepciunea lui. Dar nimeni nu și-a amintit de omul acela sărac.

¹⁶ Atunci am zis:

„Mai bună este înțelepciunea decât vitejia”,
deși înțelepciunea săracului este disprețuită
și cuvintele lui nu sunt ascultate.

¹⁷ Cuvintele înțelepților sunt ascultate în liniște
mai bine decât strigătele celor care domnesc printre nesimțiți.

¹⁸ Înțelepciunea este mai bună decât instrumentele de luptă,
dar un singur păcătos face să se piardă mult bine.

10.

¹ Muștele moarte pot strica și revărsa untdelemnul amestecat;
puțină nebunie este mai de preț decât înțelepciunea și decât gloria.

² Inima celui înțelept este la dreapta lui,
iar inima celui nesimțit este la stânga lui.

³ Chiar și pe drum merge ca nebunul, este lipsit de inimă și spune despre fiecare: „Este nebun”.

Înțelepciunea preferă stabilitatea

⁴ Dacă duhul celui care conduce se ridică împotriva ta, nu-ți lăsa locul, căci calmul liniștește păcate mari.

⁵ Există un rău pe care l-am văzut sub soare ca greșeala care iese de la cel care are putere:

⁶ cel nebun este pus pe înălțimi mari, iar cei bogați se așază în locuri joase.

⁷ Am văzut sclavi pe cai și conducători care mergeau ca sclavii pe pământ.

Riscurile acțiunii

⁸ Cine sapă o groapă, cade în ea
și cine dărmă un zid este mușcat de șarpe.

⁹ Cine taie pietre poate fi rănit de ele,
iar cine crapă lemne este în pericol din cauza lor.

¹⁰ Dacă fierul este tocit și tăișul nu este ascuțit, trebuie să fie mai puternice forțele. Reușita este proprie înțelepciunii.

¹¹ Dacă mușcă șarpele fără să fi fost descântat, nu este niciun avantaj pentru cel care descântă.

Înțelepciunea și prostia

¹² Cuvintele gurii celui înțelept sunt har,
dar buzele celui nesimțit îl pierd.

¹³ Începutul cuvintelor gurii sale sunt nebunie,
iar sfârșitul gurii sale este prostia cea mai rea.

¹⁴ Nebunul își înmulțește cuvintele;

omul nu știe ce va fi și cine-i va face cunoscut ce va fi după el?

15 Truda celui nesimțit îl obosește,
când nu știe să meargă în cetate.

Regele și puterea

16 Vai de tine, țară, al cărei rege este un tânăr
și ale cărei căpetenii mănâncă de dimineață!

17 Dar ferice de tine, țară, al cărei rege este un fiu de nobili,
ale cărei căpetenii mănâncă la timp
pentru a se întări și nu pentru a bea.

18 Din cauza lenei cade grinda
și din cauza delăsării mâinilor, picură în casă.

19 Fac pâine pentru voioșie
și vinul înveselește viața,
iar argintul răspunde la toate.

20 Nu-l blestema pe rege nici în gândul tău
și nu-l blestema pe cel bogat nici în camera ta de dormit,
căci pasărea cerului face să umble glasul
și zburătoarele fac cunoscut lucrul.

Prea multă prudență strică

¹ Aruncă-ți pâinea pe apă

și o vei găsi și după multe zile!

² Dă o parte la șapte sau la opt,

căci nu știi ce rău va fi pe pământ!

³ Dacă norii sunt plini de ploaie, se golesc asupra pământului,

și dacă un copac cade la sud sau la nord,

în locul unde cade copacul, acolo va fi.

⁴ Cine păzește vântul nu seamănă,

și cine se uită la nori nu seceră.

⁵ Așa cum nu cunoști calea vântului

și nici cum se umplu oasele în sânul [mamei],

tot așa nu cunoști lucrarea lui Dumnezeu, care le face pe toate.

⁶ Dimineața seamănă sămânța ta

și până seara nu-ți odihni mâna!

Căci tu nu știi dacă [o sămânță] se aseamănă cu alta,

dacă amândouă sunt la fel de bune.

A se bucura de viață cu moderație

⁷ Dulce este lumina

și bine este pentru ochi să vadă soarele.

⁸ Dacă un om ar avea mulți ani, să se bucure de toți;

își va aminti de zilele de întuneric, căci vor fi multe.

Tot ceea ce vine este deșertăciune.

⁹ Bucură-te, tinere, în tinerețea ta,

fă-ți bine inimii tale în zilele tinereții tale,

umblă pe căile inimii tale și după ceea ce văd ochii tăi!

Dar să știi că pentru toate acestea

Dumnezeu te va aduce la judecată!

¹⁰ Îndepărtează indignarea din inima ta

și fă să treacă răul din trupul tău!

Căci copilăria și adolescența sunt deșertăciune.

11.

Bătrânețea și moartea

¹ Amintește-ți de cel care te-a creat în zilele tinereții tale

până să vină zilele cele rele

și să fii atins de anii despre care vei spune:

„Nu am nicio plăcere în ei”,

² până să se întunece soarele, lumina, luna și stelele

și să se întoarcă norii după ploaie,

³ până în ziua când vor tremura paznicii casei

și se vor încovoia oamenii puternici,

vor înceta cele care macină, căci vor fi puține,

și se vor întuneca cele care privesc prin ferestre.

⁴ Atunci vor fi închise cele două uși [care dau] spre stradă,

va cădea zgomotul râșniței;

[oamenii] se vor ridica la glasul păsării

și vor înceta toate fiecele cântecului.

⁵ Atunci se vor teme de înălțime și de teroarea de pe drum;

dar va înflori migdalul, se va da deoparte lăcusta și va fi rupt caperul.

Căci orice om merge spre casa veșniciei sale

și cei care jelesc se învârt pe stradă,

⁶ până când se va rupe funia de argint și se va sfărâma vasul de aur,

până când va fi zdrobit urciorul deasupra izvorului

și se va sfărâma roata de la fântână,

⁷ până se va întoarce pulberea în pământ, așa cum a fost,

și până când duhul se va întoarce la Dumnezeu, care l-a dat.

III. EPILOG

⁸ Deșertăciunea deșertăciunilor – spune Qohelet –
toate sunt deșertăciune!

⁹ Pe lângă [faptul] că a fost înțelept,
Qohelet a mai învățat poporul cunoașterea,
și-a plecat urechea, a cercetat și a întocmit multe proverbe.

¹⁰ Qohelet a căutat să găsească cuvinte plăcute,
iar ceea ce s-a scris este drept, cuvinte ale adevărului.

¹¹ Cuvintele înțelepților sunt ca niște țepușe
și stăpânii culegerilor, ca niște țăruiși înfiți:
ele sunt date de un singur păstor.

¹² În rest, fiule, învață din acestea!
A face multe cărți nu are capăt
și studiul mult obosește trupul.

¹³ Să ascultăm sfârșitul tuturor cuvintelor:
teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile sale,
căci aceasta este totul pentru om!

¹⁴ Căci Dumnezeu va aduce orice lucrare la judecată,
pe lângă cele ascunse, fie bune, fie rele.

© 2013 Copyright-ul textelor aparține DCB din cadrul Episcopiei de Iași; copyright-ul concordanței aparține DCO & Salezienii Don Bosco